

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Ante P. B. Krpan

(Knin, 20. 5. 1942. – Zagreb, 9. 2. 2018.)

Profesor dr. sc. Ante P. B. Krpan preminuo je nakon duge i teške bolesti 9. veljače 2018. u 76-oj godini života.

Prof. dr. sc. Ante Paško Budimir Krpan osnovnu je i srednju školu završio u svom voljenom Kninu te je 1960. nastavio školovanje na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 1968. godine. Nakon toga slijedila je potraga za zaposlenjem te se 1969. godine zaposlio u Institutu za šumarska i lovna istraživanja u Zagrebu. U njemu je radio nešto više od dvije godine, a od 1. rujna 1972. počeo je raditi na Šumarskom fakultetu u Zagrebu kao asistent na Katedri za iskorištavanje šuma. Odatle počinje njegova bogata znanstveno-nastavna karijera koja traje sve do 30. rujna 2007. kada prvi put odlazi u mirovinu.

Ubrzo, od 1. siječnja 2008. vratio se poslu, ali u Hrvatski šumarski institut u Jastrebarskom u svojstvu znanstvenoga savjetnika i predstojnika Zavoda za šumarsku tehniku i menadžment. Pritisnut ozbiljnom bolešću, oprostio se s aktivnim radom i drugi je put otišao u mirovinu 1. srpnja 2011. No, ni nakon toga nije prestao istraživati i objavljivati znanstvene radove.

Bogatstvo znanstveno-nastavne karijere profesora Ante Krpana te predanost ostalim dužnostima vidljiva je tijekom 35-godišnjega rada na Šumarskom fakultetu.

Na matičnom je fakultetu magistrirao 1984. godine s temom »Istraživanje upotrebljivosti traktora IMT-558 na privlačenju oblovine u uvjetima nizijskih šuma šumarije Lipovljani«. Doktorirao je 1992. godine s temom »Analiza čimbenika daljinskog transporta drva kamionima«.

Za izvanrednoga profesora na kolegiju Iskorištavanje šuma izabran je 1993. godine, a za redovitoga 1998. godine. Od 2006. bio je redoviti profesor u trajnom zvanju. Godine 1990. preuzeo je dužnost pred-

stojnika Katedre za iskorištavanje šuma, a od 1995. vodio je i snažno razvijao u nastavnom i znanstvenoistraživačkom te kadrovskom smislu Zavod za iskorištavanje šuma, poslije, od 1. lipnja 2005. Zavod za šumarske tehnike i tehnologije. U tome je bio vizionar i čvrsti zagovornik biotehničke komponente u šumarstvu.

Dužnost tajnika Zavoda za istraživanja u šumarstvu Šumarskoga fakulteta obnašao je u jednom mandatu od 1990. do 1996. godine. Uz nastavne i znanstvenoistraživačke obveze trideset je godina djelovao na razvoju nastavno-pokusnih šumskih objekata Šumarskoga fakulteta kao član Izvršnoga odbora te kao zamjenik upravitelja na objektima Zalesina (1974–1975) i Velika (Duboka, 1976–1992). Bio je i upravitelj Nastavno-pokusnoga šumskoga

objekta Zalesina, koji je vodio i unapređivao tijekom 12 godina (1992–2004).

Nastavu je izvodio na dodiplomskom studiju Šumarskoga fakulteta. Na Šumarskom je odsjeku bio nositelj kolegija Iskorištavanje šuma, a na Drvnotehnološkom odsjeku Eksploatacija šuma. Bio je voditelj poslijediplomskoga znanstvenoga i poslijediplomskoga specijalističkoga studija Iskorištavanje šuma od 1993. do 2005. godine, gdje je bio nositelj više kolegija.

U okviru poslijediplomskoga znanstvenoga studija vodio je kolegije: Studij rada i vremena, Kalkulacije troškova i obračun ekonomičnosti, Racionalizacija i mehanizacija radova, Šumski proizvodi i Trgovina šumskim proizvodima.

Na poslijediplomskom specijalističkom studiju bio je nositelj kolegija: Rušenje stabala i izradba šumskih sortimenata, Proizvodi u iskorištavanju šuma i Transport drva s utovarom, istovarom i uskladištenjem.

Bio je od 2005. do 2007. godine voditelj i doktorskoga studija Šumarstvo – Tehnike, tehnologije i menadžment u šumarstvu. Svojim je zalaganjem dao značajan doprinos reformama obrazovnoga sustava i uvođenju novih studija, studijskih programa i predmeta na Šumarskom fakultetu u Zagrebu na kojima je bio voditelj i nositelj kolegija.

U novom, sadašnjem programu diplomskoga studija Šumarstvo, smjer Šumarske tehnike, tehnologije i menadžment bio je od 2000. godine, odnosno od 2005. kreator i nositelj više predmeta, kao što su Pridobivanje drva I, Pridobivanje drva II, Šumski proizvodi, Trgovina šumskim proizvodima, Šumarske tehnike i tehnologije, Šumska biomasa za energiju, Okolišno prihvatljive tehnologije te još nekoliko obaveznih i izbornih predmeta.

Bio je voditelj i mentor više od 30 diplomskih radova, 8 magistarskih radova i 3 doktorska rada te član više povjerenstava za njihovu ocjenu i obranu.

Prof. dr. sc. Ante P. B. Krpan ostvario je značajne rezultate na međunarodnom planu u organizaciji europskih znanstvenika i stručnjaka koji se bave šumarskom mehanizacijom (FORMEC), gdje je 1999. izabran za vicekoordinatora. Bio je član Svjetske udruge šumarskih organizacija (IUFRO) te dugogodišnji posebni suradnik njemačkoga Kuratorija za šumski rad i šumarsku tehniku (KWF) i suradnik FAO/ILO/ECE Joint Committee.

Tijekom dugogodišnjega rada bio je na preko tri-deset studijskih putovanja. U više je navrata puto-

vao u Njemačku, Italiju, Mađarsku, Rusiju, Bugarsku, Austriju, Grčku i Švicarsku, odakle se vraćao pun novih spoznaja i ideja na kojima je zasnivao svoju znanstveno-nastavnu i stručnu aktivnost te tako poticao razvoj šumarstva.

Održao je predavanja na Tehničkom sveučilištu u Dresdenu te na šumarskim fakultetima u Tharandtu, Brnu, Sopronu i Ljubljani.

Sudjelovao je na mnogim domaćim znanstvenim skupovima: savjetovanja sekcija za iskorištavanje šuma Zajednice šumarskih fakulteta i instituta, također u više navrata u Beogradu, Ljubljani, Sarajevu, Skoplju, Zagrebu i u mnogim gradovima diljem Republike Hrvatske, a bio je aktivan i na više međunarodnih europskih i svjetskih znanstvenih skupova u Ljubljani, Zagrebu, Beču, te u Švicarskoj, Mađarskoj i u Finskoj.

Prof. dr. sc. Ante P. B. Krpan ostavio nam je bogat opus samostalnih i koautorskih radova, više od 150 znanstvenih i stručnih te priloga u monografijama i knjigama. U posljednjih 15 godina svoju istraživačku aktivnost usmjeravao je u područje humanizacije rada, odnosno strojne sječe i izrade drva, s naglaskom na ekološke značajke pridobivanja drva. Posebnu je pažnju posvetio istraživanju potencijala šumske biomase za energijsku uporabu, a zadnji znanstveni radovi koje je objavio bili su o amorfi.

Počeci njegova znanstvenoistraživačkoga rada usmjereni su na pisanje znanstvenih studija i radova s tehničkim normama. Nekoliko ih je vrlo značajnih: Problem privlačenja drva iz prorednih sastojina (1987), Privlačenje tehničke oblovine pomoću forvardera uz različite uvjete rada (1987), Privlačenje tehničke oblovine tvrdih listača zglobnim traktorom LKT-80 u ravnici i prigorju (1987), Sječa, izrada i privlačenje drva u prorednim sastojinama u nizini uz primjenu grupnog, odnosno lančanog sistema rada (1988), Norme daljinskog transporta šumskih sortimenata kamionima i kamionima s prikolicom (s utovarom i istovarom) (1990), Norme vremena i učinci kod privlačenja drva traktorima (1990) i drugi.

Od svih radova svakako treba spomenuti najznačajnije znanstvene radove: Prilog klasifikaciji šumskih terena u svjetlu eksploatacije šuma u teškim uvjetima (1990), Daljinski transport drva u Hrvatskoj – faktori razvoja i stanje (1991), Fizičke štete na tlu pri privlačenju drva (1993), Iznošenje trupaca hrasta lužnjaka žičarom Steyr KSK 16 (1995), Istraživanje oštećenja trupaca hrasta kitnjaka i bukve ratnim djelovanjima (1996), Proizvodnost harvestera Timberjack 1070 pri proredi kulture običnoga bora

(2002), Primjena skupnoga rada pri pridobivanju drva u prorednim sastojinama brdskoga područja (2006), Istraživanja bioprodukcijских i energetskih potencijala amorfe (*Amorpha fruticosa* L.) (2014).

Prof. dr. sc. Ante Krpan bio je posebno zainteresiran za izdavanje znanstvenih šumarskih monografija u kojima je bio autor vrijednih radova: Iskorišćivanje šuma, u: Šume u Hrvatskoj (1992); Neka obilježja iskorištavanja hrvatskih jelovih šuma, u: *Obična jela u Hrvatskoj* (2001); Bukovi šumski proizvodi i tehnologije pridobivanja drva iz bukovih sastojina, u: *Obična bukva u Hrvatskoj* (2003); Razvojne i uporabne značajke kultura alepskoga bora (*Pinus halepensis* Mill.), u: Šume hrvatskoga Sredozemlja (2011). A 2013. godine pri kraju svojih znanstvenih aktivnosti objavio je knjigu *Iz povijesti šumarstva*.

Radio je na više od 35 znanstvenoistraživačkih i razvojnih projekata kao koordinator, voditelj teme ili suradnik. Sudjelovao je aktivno na međunarodnom projektu FORNET, vezanom uz unapređenje obrazovnih procesa u šumarstvu. Vodio je nekoliko znanstvenih projekata: Promicanje proizvodnje u hrvatskom šumarstvu (1996–2002), Razvoj vrhunskih i ostalih tehnologija pridobivanja drva (2002–2005), Korištenje i upravljanje kapitalom u šumarstvu. Potprojekt 1. Iskorištavanje biomase (2001–2005), Biopotencijal i energetske značajke amorfe (*Amorpha fruticosa* L.) (2008–2013.) i drugi.

U *Hrvatskoj enciklopediji* Leksikografskoga zavoda bio je urednik šumarskih članaka, bio je član Uredničkoga vijeća časopisa *Šumarski list*, *Drvna industrija* i *Radovi*, zatim član Međunarodnoga uredničkoga vijeća časopisa *Mehanizacija šumarstva* i časopisa *Croatian Journal of Forestry Engineering* te povremeni član uredništva časopisa *Zbornik gozdarstva in lesarstva*, Ljubljana. Bio je glavni urednik zbornika savjetovanja *Kolokvij o bukvi* (1986) i član Uredništva monografije *Šume u Hrvatskoj* (1992).

Prof. dr. sc. Ante Krpan bio je redoviti član Akademije šumarskih znanosti, član Hrvatskoga šu-

marskoga društva, Hrvatskoga ekološkoga društva, Hrvatskoga lovačkoga saveza i većega broja udruga te predsjednik Tehničkoga odbora za drvo u Hrvatskom zavodu za norme.

Za svoj dugogodišnji rad u travnju 2011. nagrađen je medaljom časti Zapadnomađarskoga sveučilišta u Sopronu zbog uspješne suradnje sa Šumarskim fakultetom u Sopronu, a 2012. u Dubrovniku mu je dodijeljeno priznanje Honorary Membership u ime svjetske mreže FORMEC – Forest Engineering Network.

Osim navedenih radova, aktivnosti i dužnosti koje je profesor Ante Krpan ostvario tijekom četrdesetogodišnje karijere nužno je spomenuti njegovu aktivnost kao člana Hrvatskoga lovačkoga saveza, odnosno kao lovca. Svojim je stavom prema lovstvu i lovu bio primjer mnogim mladim lovcima jer je u mladosti, još kao student, učio o lovstvu od naših prethodnika. Lov mu je bila strast i izuzetno zadovoljstvo pa je usprkos neumoljivoj bolesti odlazio u lovišta dok ga snaga nije napustila.

Profesor Ante P. B. Krpan volio je umjetnost te se iz hobija bavio umjetničkom fotografijom. U tome je posebno uživao te je na nekoliko samostalnih izložbi izlagao svoje radove. Osim toga je tijekom posljednjih dvadesetak godina organizirao višednevne radionice likovnih umjetnika, posebno naših kolega šumara te se u raspravama i na izložbama isticao svojim umjetničkim talentom.

Tijekom Domovinskoga rata prof. dr. sc. Ante P. B. Krpan bio je kao predsjednik Društva Kninjana u Zagrebu aktivno uključen pri zbrinjavanju izbjeglih stanovnika Knina te je ponosno nakon Oluje 1995. ušao u oslobođeni Knin.

Poštovani profesore, tvoji studenti, tvoje kolege, tvoji iskreni prijatelji i suradnici nikada te neće zaboraviti jer si ostavio neizbrisiv trag u njihovu radu i životu i na svom matičnom Šumarskom fakultetu u Zagrebu. Bilo je dobro poznavati te i družiti se s tobom. Neka ti je laka hrvatska gruda.

Prof. dr. sc. Željko Zečić